

Fredagen den 11 januari

Kl. 11.00

§ 1 Riksdagens ledamöter infann sig i slottskyrkan, där riksdagspredikan hölls av ärkebiskopen Olof Sundby.

§ 2 Efter gudstjänstens slut begav sig riksdagens ledamöter, företrädde av sin talman, till rikssalen.

HANS MAJ:T KONUNGEN öppnade riksdagen med följande tal:

Svenska män och kvinnor, valda ombud för Sveriges folk!

För första gången såsom Sveriges Konung hälsar Jag Eder välkomna till Edert ansvarsfulla arbete.

Sedan 1973 års riksdag öppnades har Konung Gustaf VI Adolf, min käre Farfar, avlidit. Det var en tung sorg som härigenom drabbade Sveriges folk, mig själv och övriga medlemmar av den kungliga familjen. Jag uttalar mitt och den kungliga familjens varma tack för alla bevis på uppskattning av Konung Gustaf VI Adolfs person och gärning.

Sveriges förhållande till främmande makter är gott.

Den tendens till avspänning som under senare år präglat förhållandena i vår världsdel kvarstår. Betydelsefulla förhandlingar pågår om att begränsa vapenarsenalerna och de väpnade styrkorna, i första hand i Centraleuropa.

Sverige har vid konferensen i Genève om säkerhet och samarbete i Europa understrukit sambandet mellan politisk säkerhet och militär nedrustning.

I Förenta Nationerna och i andra internationella sammanhang fullföljer vi våra ansträngningar att stärka skyddet för de mänskliga rättigheterna.

Sverige stöder strävandena att genom förhandlingar uppnå en rättvis och varaktig fred för alla folk i Mellersta Östern på grundval av beslutet i Förenta Nationernas säkerhetsråd. Svensk personal ingår i Förenta Nationernas nya fredsstyrka i området.

Uppgörelsen i Paris för ett år sedan om Indokina har icke lett till varaktig fred. Sverige vädjar om noggrann efterlevnad av Parisavtalets bestämmelser. Folken i Indokina har vårt stöd i sin strävan till fred och frihet att själva bestämma över sin framtid.

I det riksstatsförslag som förelägges Eder föreslås Sveriges utvecklingsbistånd öka kraftigt.

Sveriges samarbete med EFTA och de Europeiska gemenskaperna har inom ramen för våra avtal utvecklats gynnsamt.

Den internationella oljekrisen kan komma att innebära stora påfrestningar för vårt land. Läget för energiförsörjningen måste betraktas med allvar. För att värna om sysselsättning, produktion och viktiga samhällsfunktioner såsom skolor, sjukhus och kommunikationer har ransonering av energi införts. Den energipolitiska beredskapen och planeringen har

förstärkts genom tillsättande av energiråd, försörjningsberedning och energipolitisk delegation.

De ekonomiska utsikterna för 1974 betingas på ett avgörande sätt av den nu rådande oljekrisens fortsatta förlopp. Den närmare inriktningen av den ekonomiska politiken kan bestämmas först när utvecklingen i fråga om oljetillförseln och verkningarna härav säkrare låter sig bedömas. Alla åtgärder inriktas nu mot att säkra produktion och sysselsättning. En huvuduppgift för den ekonomiska politiken måste samtidigt bli att bekämpa inflationen.

Årets riksstatsförslag har utformats mot bakgrund av den konjunktur-utveckling som tidigare förutsetts för Sveriges del. Genom oljekrisen har förutsättningarna härvidlag förändrats. En ny bedömning av konjunktur-utsikterna kommer senare att föreläggas Eder och i samband därmed förslag om finanspolitikens närmare inriktning under budgetåret 1974/75.

Den nyligen genomförda departementsreformen innebär att särskild vikt läggs vid åtgärder för sysselsättning och arbetsliv, för bostäder och boendemiljö samt för en fördjupning av den kommunala demokratin.

De reformer som innefattas i det riksstatsförslag som förelägges Eder berör främst sysselsättning och social välfärd. Nya arbetstillfällen skapas där människornas behov av service och omvårdnad är störst. Grundlinjerna i riksdagsbesluten hösten 1973 fullföljs således i årets riksstatsförslag.

Resurserna för arbetsmarknadspolitiken förstärks med särskild inriktning på arbetsförmedlingen. Näringspolitiken innefattar bl. a. förslag om väsentligt utbyggda resurser för teknisk forskning och utveckling. En fortsatt uppbyggnad sker av regional service till mindre och medelstora företag.

I enlighet med det handlingsprogram som riksdagen fastställt anvisas betydande resurser för regional utjämning.

Fortsatta kraftfulla åtgärder föreslås i fråga om den yttre miljön.

Jämställdhet mellan män och kvinnor främjas genom förslag om riktade åtgärder inom arbetsmarknads- och regionalpolitik samt genom utbyggnad av samhällets barnomsorg.

Förslag kommer att framläggas för Eder om viktiga pensionsreformer. Förstärkning av standardgarantin för folkpensionärerna, bättre invalidförmåner och en lagstadgad sänkning av den allmänna pensionsåldern till 65 år föreslås.

En översyn av bostadspolitiken pågår. Riksdagen kommer senare att föreläggas förslag rörande bostadspolitiken.

Länsstyrelserna föreslås få ökade resurser för att motverka skattebrott.

Förslag läggs fram om betydande satsningar på samfärdselns område.

Bidragen till idrottsrörelsens arbete föreslås öka. Ungdomsorganisationerna får särskilda medel för upplysningsverksamhet om alkohol- och narkotika. Samhällets stöd till trossamfunden byggs ut.

Utbildningen för invandrare förbättras genom förslag om ökade insatser i gymnasieskolan och genom anslag till uppsökande verksamhet i studieförbundens regi.

Förslag kommer att föreläggas Eder om riktlinjer för statliga insatser på kulturområdet.

Nedkallande Guds välsignelse över Eder och Edert arbete förklarar Jag 1974 års riksmöte öppnat och förbliver med all konungslig nåd och ynnest Eder städse välbevågen.

§ 3 Herr TALMANNEN framträdde och yttrade:

Eders Majestät!

I den tunga sorg och smärtsamma förlust som drabbade Eders Majestät och övriga medlemmar av den kungliga familjen genom konung Gustaf VI Adolfs bortgång gav Sveriges folk otaliga bevis för sitt deltagande och sin vördnad för den bortgångne konungen.

Även om man med tillfredsställelse kan konstatera en fortsatt tendens till avspänning i Europa ger det utrikespolitiska läget i andra delar av världen anledning till oro. Uppgörelsen om Indokina har ännu ej gett de hårt krigsdrabbade folken någon verklig fred. Ej heller har den svåra krisituationen i Mellersta Östern kunnat lösas.

De åtgärder som föreslås i syfte att åstadkomma fred, samförstånd och militär nedrustning har vårt fulla stöd. Det aviserade förslaget om en kraftig höjning av anslaget till utvecklingsbistånd utgör ett bevis på vår vilja att i ökad omfattning bringa hjälp och därigenom främja en fredlig utveckling.

Den internationella oljekrisen har gjort det omöjligt att nu bestämma den närmare inriktningen av den ekonomiska politiken, och riksdagen har att emotse en ny bedömning av konjunkturutsikterna. Med hänsyn till riksdagens arbete är det självfallet utomordentligt angeläget att denna bedömning och därav föranlett förslag om finanspolitikens inriktning föreligger snarast möjligt.

Det är glädjande att riksstatsförslaget medger en fortsatt reformpolitik som främst inriktas på sysselsättning och social välfärd.

Ökade resurser för arbetsmarknadspolitiken och näringspolitiken är av stor betydelse. Med tillfredsställelse konstateras också att förslag kommer att föreläggas riksdagen rörande bostadspolitiken och om viktiga pensionsreformer, som bl. a. innebär en sänkning av den allmänna pensionsåldern. Likaså är det angeläget att idrottsrörelsen, ungdomsorganisationerna och trossamfunden får ökat stöd.

Jag är övertygad om att den nyvalda riksdagen i medvetande om sitt stora ansvar kommer att i positiv anda och med sedvanlig omsorg pröva av Eders Majestät framlagda förslag.

Riksdagens ledamöter betygar Eders Majestät sin aktning och vördnad.

§ 4 Till herr talmannen överlämnades dels Kungl. Maj:ts proposition nr 1 angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1974/75, dels ock Kungl. Maj:ts berättelse till 1974 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonin på rikssalen avslutades.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert